

Jak opravit studánku

Přemýšlíte, jak letos strávíte dovolenou? Na nějaké velké cestování to nevypadá, co třeba vyrazit za českými studánkami a spojit příjemné s užitečným?

Jak? Můžete se pustit do jejich oprav a péče o ně. Budete v přírodě, polechtáte svého kutilského ducha a ještě vás zahřeje u srdce, že jste udělali něco pro naši krajinu.

V naší krajině se studánky vyskytovaly, co paměť sahá. V nejlepší kondici byly v době, kdy lidé pracovali hlavně na polích a potřebovali se občerstvit pitnou vodou. Sloužily také poutníkům.

POŘÍDTE SI FOTKY

Dnes je tomu jinak, odvahu napít se ze studánky mají často převážně zvířata. Přesto, nebo možná právě

proto, si zaslouží naši pozornost. „České studánky jsou v různém stavu, od pečlivě udržovaných až po pomalu zanikající zříceniny, zaházené odpadky nebo posprejované,“ říká Michal Kulík z organizace Mladí ochránci přírody.

5500 českých studánek

Podle Národního registru studánek a pramenů najdeme v české přírodě více než 13 700 volně přístupných vodních zdrojů počínaje prameny, přes studánky, pítka, pumpy či studny. Samotných studánek je v našem registru asi 5500. Na Slovensku jich registrujeme prozatím kolem 1100. Organizace Mladí ochránci přírody, spravuje také web estudanky.eu

Právě těm můžete hodně pomoci a studánku zvelebit. Jak na to? Podle Michala je důležité rozlišit tzv. stupeň zvelebení, to znamená, zda ji chcete pouze vyčistit od listů nebo odbahnit, případně zastřešit, nebo se chcete pustit do větší přestavby. V takovém případě si zjistěte, kdo je majitel pozemku, tedy i samotné studánky, a požádejte ho o souhlas. Je dobré pořídít si fotodokumentaci původního stavu, budete tak mít srovnání, až ji dáte „dohromady“.

„Základem je vyčištění. Tedy nejlépe vybrat bahno a případný nepořádek ze dna, ze stěn odstranit staré nánosy, uklidit její těsné okolí. Pokud je zdroj částečně poničen (zbouraná stříška, propadlé ostění), snažte se zachovat původní vzhled,“ nabádá Michal Kulík.

VÝBĚR NÁTĚRU

Vaše úpravy měly vždy vycházet z místních podmínek, a tak při opravách co nejvíce využijete to, co se vyskytuje v okolí, tedy přírodní materiály, jako je kámen, dřevo či písek. „Pochopitelně na zastřešení si s tím asi nevystačíte, ale pokud materiál na úpravu přinášíte odjinud, proveďte, jestli není toxický nebo není natřen jedovatou látkou – stejně tak při natírání stříšek volte materiály přívětivé k přírodě,“ zdůrazňuje Michal. Dali jste studánku dohromady? Můžete přistoupit k úpravě okolí. Zajistěte, aby byla hezky přístupná, můžete před ni vyložit kameny.

Na co myslet

Stříška by měla chránit před zanášením prostoru, zároveň ale nesmí bránit přístupu k vodě. Měli byste ji podložit kameny, aby nevlhla od země, jinak by mohla uhnívat. Prostor mezi stříškou a zemí ze stran, kde se nepřístupuje k vodě, utěsněte kameny. Zamezíte tak zanesení organickým materiálem. Jestliže je zdroj ve svahu, pokuste se alespoň částečně zamezit zatékání povrchové vody shora. Pokud obnovujete zanesený zdroj, bývá nejlepší v nejnižším (nebo nejlhčím) místě vyhloubit jámu a počkat, zda se naplní vodou či ne. Pokud ano, snažte se ji opakovaně odčerpat. Tím zjistíte, jak je pramen vydatný a zároveň se tak pročistí přítok. Jestliže se ale na takové zásahy necítíte, stačí, když se zapojíte jen minimální laickou pomocí. Stačí při procházce vyčistit napadané listí, vysbírat z hladiny a okolí odpadky, sledovat průtok, případně opravit směrovky navádějící turisty.